

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 170. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849788909216/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

get så kærlig afsked ved vor adskillelse, rakte han mig ikke broderligt hånden, som han havde lovet. I hans blik så jeg vrede og uforsonlighed. Han tabte derved den sidste rest af godhed, jeg endnu havde for ham. Det smertede mig imidlertid; thi det smertede altid at blive gjort uret og bedømt uretfærdigt; men herved var nu intet at gøre; jeg henvendte mig heller ikke til ham, thi troede han, jeg havde løjet for ham dengang, hvor kunne jeg da håbe, at han nu ville tro, jeg nu talte sandhed. Og selv om han nu havde villet, da havde han ved sin lettroenhed og sin mangel af tro på mig tabt så meget i mine øjne, at jeg ikke længer fandt det umagen værd at berigtige hans vildfarelse.]

Heiberg havde i denne sommer bearbejdet det Töpferske lille lystspil: »Ser jer i spejl«. Fruen deri var en af mine første nye roller i sæsonen 1830-31. Sådanne lette lystspilsroller, hvor elegance i diktationen forenedes med lune og gratie, var ligesom en leg for mig; thi alt, hvad hertil udfordredes, tør jeg vel sige, at jeg var i besiddelse af. Den lille spøg gjorde overordentlig lykke og anvendtes som trækplaster atter og atter i ikke få år. Min kære, uforglemmelige kunstsøster og ældre veninde, den dannede, elskværdige jomfru Jørgensen – som jeg håber endnu lever i manges erindring ved hendes ypperlige fremstillinger i forskellige rollefag – kom dette efterår netop hjem fra en pariserrejse og så mig udføre denne nye rolle. Efter forestillingen kom hun ganske henrykt ind til mig på mit påklædningsværelse, tog mig om hovedet, kyssede mig og sagde: »Ak, min lille amour,« – således plejede hun at kalde mig – »hvor har du dog lært denne måde at spille konversationsroller på? Nu kommer jeg lige fra Paris, men ved at se dit spil i aften måtte jeg tro, du var en skuespillerinde fra Théâtre français, der havde været så artig at lære dansk for at spille for os. Du har i høj grad forundret mig i aften.« Jeg blev meget glad ved denne ældre kunstnerindes ros.

Jeg fik nu flere og flere roller, og disse i forening med de ældre, der ideligt og ideligt spilledes, gjorde, at jeg alt havde et stort repertoire. Mit lille kammer lå uheldigvis lige ved siden af fru Gyllembourgs dagligstue, og det pinte mig, at jeg ikke her kunne læse mine roller højt, uden at hun skulle plages med at høre derpå. Hun var derfor så god at skaffe mig et værelse i den samme etage, men i den modsatte ende af huset. Til dette mit nye kammer

måtte jeg passere gennem en meget stor sal, der ofte indgød mig en gysen, især om aftenen, når jeg forlod de andre for at gå i seng. Dette mit nye værelse havde fru G. med sit sædvanlige talent indrettet på det nærtteste til mig. Sofacen var en sovesofa, der om aftenen blev indrettet til seng. Over denne hang et stort brystbillede af Heibergs fader, P. A. Heiberg, malet af Juel og af en overordentlig levende virkning. Det kloge ansigt med den ironiske mund og de stikkende skarpe øjne var gengivet med et liv og et udtryk, så jeg altid havde en følelse af, at der var en levende mand i min stue. Ja, illusionen var så stor for mig, at jeg ofte, når jeg stod ved mit toilete, uvilkårligt drejede mig om for at se, om han bemærkede mig. Disse blik gjorde mig da ofte så forlegen, som om det havde været et levende menneskes øjne, der fulgte mine bevægelser. Og når jeg om aftenen lagde mig til ro, så forvirrede disse øjne mig ofte ved at stirre ned på mig i den grad, at jeg tit blev ganske bange, og det syntes mig, at det ironiske smil om munden blev stærkere og stærkere, så at jeg ofte hurtigt i angst og forlegenhed slukkede lyset for at blive disse øjne kvit. Jeg kunne let være blevet af med billedet, når jeg havde bedt derom, men jeg skammede mig over min barnagtighed.

En pige blev nu antaget til min personlige opvartning, Dorothea var hendes navn. Det var en af disse fromme, nøjsomme, opfrenede sjæle, der intet ønsker uden det at undække sig andres ønsker, et af disse rørende mennesker, for hvem vi andre burde skamme os, hvis vi ikke var så egoistiske, at vi synes, det er i sin orden, at de lyder, og vi befaler. Uvant med al hjælp fra min barndom af, har jeg aldrig i mit liv udviklet det talent at lade mig pleje og opvarte af andre. Hendes største sorg var derfor, at jeg ikke ville benytte hendes hjælp mere, end jeg gjorde, og ideligt klagede hun og sørgede over, at hun havde så lidt at udrette for mig. Fru Gyllembourg kom ofte og sagde: »Herre Gud! Dorothea er så bedrøvet over, at du benytter hende så lidt; den stakkels pige vil så gerne være dig til behag.« Jeg forsikrede, at hun var mig meget til behag, men at jeg behøvede så lidt hjælp for min person, at jeg ikke vidste, hvad jeg skulle hitte på for at beskæftige hende. Om aftenen, når jeg begav mig til ro i dette afsides kammer, ville hun absolut følge med for at klæde mig af, som hun sagde. Denne hjælp havde jeg aldrig været vant til, og den